

ПРАВОВІ АСПЕКТИ НАРОДЖЕННЯ ДІТЕЙ НА БОРТУ ПОВІТРЯНОГО СУДНА АВІАКОМПАНІЙ УКРАЇНИ

Зазвичай, народження дитини відбувається в медичному закладі, у термін від 37 до 42 тижнів гестації, але в житті нерідко трапляються непередбачувані обставини, зокрема, пологи жінки під час переїзду. За даними світової статистики, в літаках щорічно народжується близько 7 дітей.

Дослідженням подібних ситуацій, а також проблемами організації міжнародної цивільної авіації займається Міжнародна організація цивільної авіації (ІКАО) (англ. International Civil Aviation Organization, ICAO), що є спеціалізованою установою ООН. Ще з 1944 року ІКАО розробляє міжнародні стандарти для конструювання й експлуатації повітряних суден, правила з використання устаткування, засобів зв'язку і контролю над польотами; сприяє уніфікації митних, імміграційних і санітарних правил тощо. Статутною метою ІКАО є забезпечення безпечного, упорядкованого розвитку міжнародної цивільної авіації у всьому світі і інші аспекти організації та координації міжнародного співробітництва з усіх питань цивільної авіації, у тому числі міжнародних перевезень. У рамках ІКАО розробляються проекти міжнародних конвенцій, ключовою з яких є Конвенція про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень. Названа Конвенція встановлює відповідальність перевізника за життя і здоров'я пасажирів та дозволяє перевізнику відмовитися від укладення договору перевезення, якщо це допоможе зменшити ризик для життя та здоров'я пасажирів [2].

За підтримки названої Конвенції український законодавець, також, з метою зменшення ризику народження вагітними жінками в польоті, ввів додаткові правила. Зокрема, вагітні жінки можуть бути прийняті до перевезення повітряним транспортом за умови, що строк вагітності у них не перевищує 35 тижнів, а в разі багатоплідності – 32 тижнів [5].

Як свідчить практика, жодні застереження не можуть гарантувати абсолютної безпеки для породіль, тому, на мою думку, ті авіакомпанії, які здійснюють перевезення вагітних, мають окрім довідки від лікаря, вимагати попереднього інформування щодо особливих потреб пасажирів.

Вважаю, що при здійсненні авіаперевезень пасажирів до таких похідних, але самостійних зобов'язань належать зобов'язання з приводу взаємного надання (забезпечення) інформації суб'єктами договору.

З'ясувавши, що переліт здійснюватиме вагітна пасажирка, авіакомпанія-перевізник має забезпечити екіпаж необхідними лікарськими

препаратами та санітарно-гігієнічним обладнанням, необхідним на випадок пологів. Пасажири та члени екіпажу, зокрема, нарікають, що в подібних випадках немає чим, навіть, перерізати пуповину, відсутні засоби для стерилізації рук та пелюшки, куди можна було б покласти дитину.

Для надання медичної допомоги при пологах під час наземного транспортування, МОЗ України розробив Порядок транспортування вагітних, роділь та породіль в Україні. Вважаю, що принаймні, частину з переліку засобів першої необхідності слід включити й до Правил повітряних перевезень пасажирів і багажу і забезпечувати ними кожен аеропорт та кожен салон повітряного судна для можливості надання допомоги при пологах [7; 8].

Серед найнеобхідніших засобів для транспортування вагітної, МОЗ встановив, зокрема: набір для пологів, бікс зі стерильним матеріалом (серветки, вата тощо), бинти, стерильні пінцет, затискач, ножиці, джгут, відсмоктувач портативний з механічним приводом, бікс зі стерильними халатами і пелюшками, стерильні та одноразові гумові рукавички, антисептик для обробки рук, етиловий спирт, лейкопластир тощо.

Названі засоби не займатимуть багато місця, але відіграють значну роль у разі потреби.

Але, нажаль, народження дитини не є завершальним питанням, що підлягає правовому регулюванню, адже надалі батьки мають зареєструвати народження дитини та отримати свідоцтво про народження. Українське законодавство зазначає: «Якщо дитина народилася під час перебування матері на морському, річковому, повітряному судні, у потязі або в іншому транспортному засобі, то державна реєстрація народження проводиться за місцем проживання батьків чи одного з них. Місцем народження зазначається місце проживання батьків».

При цьому, в Конвенції про скорочення безгромадянства, що ратифікована 190 країнами, зокрема й Україною, сказано: «Для цілей визначення обов'язків Договірних Держав відповідно до цієї Конвенції, народження на судні або літальному апараті вважається таким, що мало місце відповідно на території Держави, під прапором якої плаває судно або на території Держави, в якій зареєстрований літальний апарат» [3].

Оскільки, міжнародні нормативно-правові акти мають більшу силу, ніж національне законодавство, то при реєстрації народження дитини, працівник органів реєстрації, звісно має керуватись міжнародним правом, але це не позбавляє українського законодавця обов'язку впорядкувати національне законодавство задля уникнення колізій в подальшому.

Також, бачимо, що в ході виконання договору на перевезення пасажирів з особливими потребами повітряним транспортом, відбувається складний комплекс надання послуг не лише з перевезення, але й надання необхідної медичної допомоги. Зважаючи на відповідальність, яку

перевізник несе за життя пасажирів, авіакомпанії не повинні обмежуватись лише заборонними мірами захисту, але й скоординувати законодавство на підвищення ефективності надання медичних послуг, зокрема пасажиркам-породіллям.

Література

1. Ануфриева Л. П. Международное частное право: учебник / Л. П. Ануфриева. – В 3-х т. – Т. 2: Особенная часть. – М.: Статут, 2000. – 335 с.
2. Конвенція про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень (укр/рос) // ІКАО; Конвенція, Міжнародний документ від 28.05.1999 / Офіційний вісник України. – 15.05.2009. – № 33 / № 100. – 2008. – Ст. 3295, стор. 169, ст. 1163, код акту 46552/2009.
3. Конвенція про скорочення безгромадянства (укр/рос) ООН; від 30.08.1961 // Офіційний вісник України. – 16.07.2013. – № 51 / № 12, 2013, ст. 449 /, стор. 463, ст. 1876, код акту 67770/2013.
4. Л. В. Мамчур Інформаційне забезпечення договору перевезення пасажирів повітряним транспортом / Л. В. Мамчур // Юридичний вісник. – 2012. – № 3(24). – С. 27-32.
5. Правила повітряних перевезень пасажирів і багажу: затверджені наказом Міністерства інфраструктури України від 30.11.2012 № 735 // Офіційний вісник України. – 25.01.2013. – № 4. – Стор. 303, ст. 136, код акту 65382/2013.
6. Правила повітряних перевезень пасажирів та багажу Приватного акціонерного товариства «Авіакомпанія Міжнародні Авіалінії України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.flyuia.com/ua/information-and-services/1464.html>
7. Порядок транспортування вагітних, роділь та породіль в Україні: затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 06.02.2015 № 51 // Офіційний вісник України. – 17.03.2015. – № 19. – Стор. 77, ст. 529, код акту 75940/2015
8. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 р. № 3393-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 48-49. – Ст. 536.
9. Правила державної реєстрації актів цивільного стану в Україні: затверджені наказом Міністерства юстиції України від 18.10.2000 № 52/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України 24.12.2010 № 3307/5) // Офіційний вісник України. – 03.11.2000. – № 42. – Стор. 205, ст. 1803, код акту 16932/2000.